

ת"פ 35359/02/15 - מדינת ישראל נגד ולנטין גנטצ'נקו, דמיטרי קפינוס

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 35359-02-15 מדינת ישראל נ' גנטצ'נקו(עציר) 6 בספטמבר 2015 ואח'

בפני כבוד השופטת רונית בש
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. ולנטין גנטצ'נקו (עציר)
2. דמיטרי קפינוס (עציר)

הנאשמים

גזר דין

1. בדיון, שהתקיים בפניי ביום 25.6.15, הורשעו הנאשמים בתיק זה, על פי הודאתם בעובדות כתב האישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים (ראה במ/1). יובהר בנקודה זו, כי לא גובש בין הצדדים הסדר טיעון לעניין העונש. נאשם 1 הורשע בביצוע עבירה של סיוע לניסיון שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 403 ו-31 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ובעבירה של נהיגה בפסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961. נאשם 2 הורשע בביצוע עבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין ובעבירה של הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287 (א) לחוק העונשין.

כתב האישום המתוקן

2. להלן הנטען בכתב האישום המתוקן:

הנאשמים הינם חברים. ביום 5.2.15, סמוך לפני השעה 19:30, הגיעו הנאשמים ברכב מסוג וולוו השייך לנאשם 1 לחניון הממוקם באזור המסחרי בקרית אליעזר בחיפה, כשנאשם 1 נוהג ונאשם 2 יושב במושב לצדו. השניים נשאו עימם גז מדמיע. נאשם 1 נהג ברכב וזאת חרף היותו פסול מלנהוג, מכוח גזר דין שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי בחיפה ביום 14.1.15, ובהיותו מודע לעובדה זו. באותה העת, היה נאשם 2 אמור לשהות במעצר בית מתוקף החלטת בית משפט השלום לתעבורה בחיפה והיה מודע להחלטה זו. באותה עת זיווה מורה (להלן: "המתלוננת") הלכה לכיוון רכבה מסוג סוזוקי (להלן: "הסוזוקי"), שחנה בחניון, יחד עם חברתה אירינה חיימוב (להלן: "אירינה"), כשהן נושאות עמן קניות שערכו בחנות סמוכה. השתיים נכנסו לרכב, כשאירינה

התיישבה במושב הנהג והמתלוננת במושב לצידה, והן עמדו לצאת מן החניון. בה בעת עמד רכבם של הנאשמים בחניון, בקרבת הסוזוקי. בראותם את המתלוננת ואירינה, צעד נאשם 2 לעברן, על מנת לשדוד את השתיים, כאשר נאשם 1 מסייע בידו, בכך שהמתין ברכב על מנת לאבטח את נאשם 2 ולמלטו מהזירה.

בהמשך למתואר לעיל, ניגש נאשם 2 לדלת הקדמית ימנית של הסוזוקי, פתח את הדלת, ובכוונה לגנוב את תיקה של המתלוננת ולמנוע את התנגדותה לגניבת התיק, החל להתיז לעבר פניה של המתלוננת כמות רבה של גז מדמיע. בד בבד, משך נאשם 2 את ידה של המתלוננת, על מנת לאפשר לו לתפוס את התיק שהיה על כתפיה. בתגובה לכך, החלה המתלוננת לבעוט בנאשם 2 שנפל על הרצפה וסגרה את דלת הסוזוקי. בשלב זה קם נאשם 2 מהרצפה, פתח שוב את דלת מושב הנוסע הקדמי והוסיף להתיז אל עבר המתלוננת גז מדמיע, בניסיון לגנוב את התיק. או אז, החלו המתלוננת ואירינה, שאף היא ניזוקה מהשפעות ריסוס הגז, לזעוק לעזרה. נוכח צעקותיהן של המתלוננת ואירינה, ברח נאשם 2 אל עבר הרכב, בו נהג נאשם 1, כשדלת המושב ליד הנהג פתוחה. נאשם 2 נכנס לרכב והשניים נמלטו יחדיו בנסיעה מהירה מהמקום. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים, נגרמה למתלוננת שריטה בידה והמתלוננת ואירינה סבלו מכאבים בעיניים ומטשטוש ראייה. הנאשמים נעצרו כעשר דקות לערך לאחר מכן על ידי המשטרה בתחנת דלק "דור-אלון" בחיפה, כשנאשם 1 נוהג ברכב.

ראיות המאשימה לעונש

3. במסגרת הראיות לעונש מטעם המאשימה, הוגש גיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (ת/1),

גיליון המרשם התעבורתי של נאשם 1 (ת/2) וכן כתב האישום נגדו וגזר הדין מיום 14.1.15 במסגרתו הושת על נאשם 1, בין היתר, עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי בן 12 חודש למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע, או עבירה של נהיגה בשכרות, שהינו בר הפעלה בתיק זה, וכן עונש של פסילה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה למשך 30 חודש (ת/3).

4. עוד הוגש מטעם המאשימה, במסגרת ראיותיה לעונש, גיליון המרשם הפלילי של נאשם 2

(ת/4), גיליון המרשם התעבורתי של נאשם 2 (ת/5) וכן ההחלטה בעניין נאשם 2, אשר בגין הפרתה יוחסה לו עבירה של הפרת הוראה חוקית (ת/6).

ראיות ההגנה לעונש מטעם נאשם 2

5. במסגרת הראיות לעונש מטעם נאשם 2, העידה בת זוגו לשעבר, הגב' סבטלנה ויינמן (להלן: "סבטלנה").

6. מעדותה של סבטלנה בפני עולה, כי לה ולנאשם 2 ילדה משותפת בת 3.5 שנים. הגב' סבטלנה סיפרה על הקשר ההדוק בין נאשם 2 לבתם המשותפת ועל מסירותו הרבה כאבא אוהב ודואג לילדה. סבטלנה הוסיפה וסיפרה, כי על אף פרידתה מנאשם 2, שומרים השניים על קשר טוב למען בתם וכי הילדה קשורה מאד לאביה. סבטלנה הדגישה בנקודה זו, כי מאז מעצרו של נאשם 2, חלה התדרדרות

עמוד 2

במצבה הנפשי של הילדה, אשר מתקשה להתמודד עם הפרידה הפתאומית מאביה והטעימה, כי הביקור אצל נאשם 2 במעצר, גבה מהילדה מחיר כבד וכי כיום היא מטופלת ע"י פסיכולוג. עוד עולה מדבריה של סבטלנה, כי טרם מעצרו התגורר נאשם 2 יחד עם אימו החולה וסעד אותה, וכי כיום נותרה אימו של נאשם 2 בגפה.

טיעוני המאשימה לעונש

7. ב"כ המאשימה הגישה את טיעוניה לעונש בכתב (ת/7) וכן טענה לעונש בעל-פה, זאת בדיון בפניי ביום 19.6.15. כמו כן, הגישה ב"כ המאשימה אסופת פסיקה להמחשת עמדתה העונשית בתיק זה (ת/8).

8. במסגרת ת/7 הטעימה ב"כ המאשימה, כי בתי המשפט נתנו דעתם בנוגע לחומרת עבירות השוד, תוך שציינה כי הפסיקה קבעה מפורשות, כי יש להגיב במאסר משמעותי על מעשי שוד ונגזרותיהם, זאת בכדי להגן על החברה מפני מעשים מסוג זה. ב"כ המאשימה הדגישה, כי בנידון דידן חומרת העבירות מתבטאת בראש ובראשונה בזהות קורבנות העבירה- המתלוננת כבת 56 וחברתה בת ה- 53 אשר ישבה עימה ברכב, כאשר הנאשמים ניצלו את חולשתן הפיזית של השתיים ואת העובדה, כי מדובר בנשים מבוגרות אשר אינן מסוגלות להגן על עצמן.

9. בעניינו של נאשם 1 עתרה ב"כ המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין 2-3 שנות מאסר בפועל. בנקודה זו הבהירה ב"כ המאשימה בטיעוניה בעל פה בפניי, כי היא אינה עותרת בעניינו של נאשם 1, שהורשע כאמור בעבירת סיוע, למחצית מהמתחם לו עתרה בעניינו של נאשם 2, זאת בשל הרשעתו בעבירה נוספת של נהיגה בזמן פסילה, תוך שהטעימה כי אין זו הפעם הראשונה בה עובר נאשם 1 עבירה זו, שכן רק ביום 14.1.15 הורשע האחרון בביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה וכן מעיון במרשם התעבורתי של נאשם 1 עולה, כי גם באוקטובר 2014 נפסל רישונו למשך 24 חודשים. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה, כי עצם מעורבותו של נאשם 1 בביצוע העבירות, לאחר שבית המשפט בגזר הדין (ת/3) מקל עימו וגוזר עליו עונש מאסר של שישה חודשים בעבודות שירות ועוד בטרם החל לרצות עונשו זה, מצביעה על הזלזול של נאשם 1 בהחלטת בית המשפט. נוכח האמור לעיל, עתרה ב"כ המאשימה, כי בית המשפט ישית על נאשם 1 עונש מאסר ברף העליון של מתחם העונש ההולם לו עתרה וכן יפעיל במצטבר את 12 חודשי המאסר על תנאי שנגזרו על נאשם 1 במסגרת ת/3, זאת בצד עונש של פסילה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה, במצטבר לכל עונש פסילה אחר שהושת על נאשם 1, ובצד פיצוי למתלוננת ולחברתה ועונש של מאסר על תנאי.

10. באשר לנאשם 2, עתרה ב"כ המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין שלוש שנות מאסר בפועל לחמש שנות מאסר בפועל. ב"כ המאשימה ציינה, כי בעת ביצוע העבירה שהה נאשם 2 במעצר בית, תוך שהדגישה כי לחובתו עבר פלילי ותעבורתי מכביד. בנקודה זו ציינה המאשימה, כי ביום 20.5.15 הורשע נאשם 2 בעבירות של נהיגה בשכרות ונגזר עליו עונש של מאסר בפועל בן 10 חודשים. ב"כ המאשימה הטעימה, כי עצם העובדה שנאשם 2 ביצע את העבירה, תוך הפרת הוראה של בית משפט, מעידה על הזלזול של נאשם 2 בהחלטות שיפוטיות. לפיכך, ביקשה ב"כ המאשימה, כי בית המשפט ישית על

נאשם 2 עונש ברף העליון של המתחם לו עתרה, זאת במצטבר לעונש המאסר אותו הוא מרצה כעת, וכן פיצוי למתלוננת ולחברתה ועונש של מאסר על תנאי הצופה פני עתיד.

11. בת/7 הטעימה המאשימה, כי על פי סעיף 40 ג' לחוק העונשין על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצעו הנאשמים, בהתאם לעקרון המנחה -עקרון ההלימה- היינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, נסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לסוג ומידת העונש המוטל עליו.

במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם כאמור בסעיף 40 ט' לחוק העונשין, ציינה המאשימה, כי העובדה שהנאשמים בחרו בקורבן זמין, כיוונו את מעשיהם השפלים כלפי אישה מבוגרת במרכז מסחרי, שבאותה עת נכנסה לרכבה ואחזה בתיקה האישי, תוך שימוש באלימות באופן אגרסיבי, באמצעות התזת כמות רבה של גז פלפל אל עבר פניה, על מנת לסכל את התנגדותה לביצוע המעשים, תוך פגיעה בחברתה שישיבה באותה עת במושב הנהג ברכב, מעידה כי מדובר בנאשמים אשר נשקפת מהם מסוכנות ברורה ואשר ממשיכים בדרכם העבריינית במקום לשוב לדרך הישר, זאת בפרט נוכח עברם הפלילי ובהיותם מודעים למחיר "היתקלות" עם החוק. ב"כ המאשימה הטעימה, כי מעשיהם אלה של הנאשמים מלמדים על חוסר במעצורים והיעדר גבולות, תוך הפגנת כוחניות ובריונות.

12. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה, כי יש לראות כנסיבה לחומרה את העובדה שמאחורי המעשים, עמדו תכנון ומחשבה שקדמו לביצוע העבירה; בין הנאשמים בוצעה חלוקת תפקידים בכך שנאשם 1 הסיע את נאשם 2 למקום האירוע ברכבו וזאת חרף היותו פסול מלנהוג והמתין ברכב עם מנוע דולק, בכדי לאבטח את נאשם 2 ולסייע לו להימלט ממקום האירוע לאחר ביצוע המעשים, זאת בעוד שנאשם 2, שהיה אמור לשהות במעצר בית, הצטייד בגז מדמיע ששימש לביצוע ניסיון השוד האלים.

13. באשר לנזק שנגרם למתלוננת, הטעימה ב"כ המאשימה כי אין צורך להכביר במילים באשר לתחושת האימה והפחד שהציפו את המתלוננת עת שהותקפה שעה שהלכה לתומה בשעת ערב מוקדמת במרכז מסחרי ולא תיארה ולו לרגע שתחוה ניסיון לשוד בצורה אלימה שכזו באמצעות גז מדמיע. המאשימה הדגישה, כי אין ספק שהטראומה שהמתלוננת וחברתה חוו כתוצאה מהאירוע, תלווה אותן לעד.

14. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40 יא לחוק העונשין, הדגישה המאשימה, כי אין זו הפעם הראשונה בה הנאשמים עומדים בפני בית המשפט וכי לא היה די בהליכים הפליליים הקודמים, בריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריה וכן בהוראה החוקית שהפר נאשם 2, מלהרתיע את הנאשמים מלשוב ולבצע עבירות חמורות.

15. לסיכום, חזרה המאשימה על עמדתה העונשית, כאמור לעיל, תוך שציינה, כי על אף העובדה, שאין המדובר בעבירת השוד המוגמרת כי אם בעבירה של ניסיון לשוד, נסיבות ביצוע העבירה מצדיקות השתת

טיעוני ב"כ נאשם 1 לעונש

16. בפתח טיעוניו לעונש, התייחס ב"כ נאשם 1 לטענת המאשימה, לפיה נאשם 1 שב לבצע עבירות שעה שרק תקופה קצרה לפני כן נגזר דינו בתיק אחר למאסר בעבודות שרות, דבר המצביע על זלזול במערכת המשפט. ב"כ נאשם 1 טען בנקודה זו, כי המדובר בתיק קודם בו המאשימה הסכימה להגיע עם נאשם 1 להסדר טיעון מקל ובד בבד להשתתף עונש שירוצה בעבודות שירות, זאת נוכח תשתית ראייתית רעועה שעמדה בבסיס האישום. הסנגור הטעים, כי גם בתיק הקודם וגם בתיק הנוכחי נקלע נאשם 1 לסיטואציה שלא הייתה תלויה בו ובשליטתו. בנקודה זו הבהיר הסנגור, כי בתיק הקודם נאשם אחר ביצע שוד וגנב רכב, בעוד שנאשם 1 כלל לא היה בזירת האירוע, אלא הצטרף אליו לנסיעה ברכב הגנוב, זאת עד שנעצרו השניים על ידי המשטרה.
17. עוד הפנה הסנגור להודעת נאשם 1 ולגרסתו לאורך חקירתו במשטרה, גרסה אשר, לדידו, תאמה את כתב האישום המתוקן והביאה למחיקת העבירה של קשירת קשר אשר יוחסה תחילה. הסנגור הדגיש את חלקו היחסי של נאשם 1 בביצוע העבירה, למלט את נאשם 2 ממקום ביצוע העבירה. הסנגור הוסיף וטען, כי לעבירה לא קדם תכנון מוקדם וכי לא הייתה לנאשמים תכנית משותפת. בנקודה זו סבר הסנגור, כי חלקו של נאשם 1 בביצוע העבירה הוא שולי וכי תרומתו לביצוע העבירה מזערית.
18. באשר למתחם העונש לו עותרת המאשימה, טען הסנגור, כי מדובר במתחם קיצוני מאוד וכן טען כי, בנסיבות בביצוע העבירה בעניינו של נאשם 1, מתחם העונש ההולם נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בפועל. להמחשת עמדתו העונשית הגיש הסנגור אסופת פסיקה(1/נ). עוד הפנה הסנגור לפסיקת בית המשפט העליון באשר לעונש הראוי אשר יש להשית על המסייע ביחס למבצע העיקרי (2/נ).
19. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טען הסנגור, כי אומנם לחובת נאשם 1 הרשעות קודמות, אך עברו הפלילי אינו מכביד והוא מעולם לא ריצה עונש מאסר מאחורי סורג וברית. הסנגור הוסיף וטען, כי הנאשם עלה בגפו בגיל צעיר ארצה ולאחר מכן הצטרפו אליו הוריו. הסנגור ציין, כי מדובר במשפחה נורמטיבית וכי נאשם 1 זכה לחינוך טוב מהוריו. הסנגור סבר, כי לא מדובר בנאשם, אשר ממנו נשקפת מסוכנות גבוהה לציבור, תוך שהטעים, כי הנאשם אינו צורך סמים ולא מכור לאלכוהול, וכי טרם מעצרו עבד לפרנסתו. הסנגור הוסיף וציין, לקולא, את הודאתו של נאשם 1 בעת חקירתו במשטרה וכן את העובדה, כי לאחרונה נישא ואף נולד לו בן בזמן שהותו במעצר.
20. לאור האמור לעיל, ביקש הסנגור כי בית המשפט יקל עם נאשם 1, בכך שיטיל עליו תקופת מאסר קצרה, שלאחריה יוכל לשוב לחיק משפחתו ולתפקד באופן נורמטיבי. באשר לעונש המאסר על תנאי בן ה-12 חודש העומד ותלוי נגד נאשם 1, טען הסנגור כי הפסיקה לא הכריעה באופן חד משמעי האם עבירת הסיוע מפעילה את התנאי ולטענתו השאלה הנ"ל נשארה על ידי בית המשפט העליון ב"צריך

עיון". עם זאת, הסכים הסנגור, להערת ביהמ"ש, כי יופעל המאסר על תנאי, אולם ביקש, בהתחשב במהות העבירה בה הורשע נאשם 1 (סיוע) ובכך שמדובר במאסרו הראשון של נאשם 1, כי ביהמ"ש יורה על הפעלת המאסר על תנאי בחופף, באופן מלא או חלקי, לעונש המאסר שיושת על נאשם 1.

21. נאשם 1, בדבריו בפני בית המשפט, הביע צער על מעשיו ובטחון כי לא ישוב לבצע מעשים דומים.

טיעוני ב"כ נאשם 2 לעונש

22. ב"כ נאשם 2 טען, כי, אומנם, יש לנאשם 2 עבר פלילי, אך עברו אינו כולל עבירות אלימות חמורות ועיקר הרשעותיו הינן הרשעות תעבורה. הסנגור הוסיף וטען, לקולא, כי נאשם 2 בחר להודות בעובדות כתב האישום המתוקן, למרות שהיה ספק אם המתלוננת וחברתה יסכימו למסור עדותן בבית המשפט. בנקודה זו הדגיש הסנגור כי, מעבר לחסכון בזמן השיפוטי, חסך נאשם 2 מהמתלוננת ומחברתה את הקושי הנעוץ במתן עדות.

23. הסנגור הוסיף וטען, כי בעת ביצוע העבירות היה נאשם 2 נתון תקופה ארוכה במעצר בית מלא, ולאחריו במעצר בית חלקי, בעקבותיו נקלע למצב כלכלי קשה שהוביל אותו לביצוע העבירות ולביצוע העבירה של הפרת הוראה חוקית, כתוצאה מכך.

24. ב"כ נאשם 2 טען, כי אין מקום לאמץ את מתחם ההולם העונש לו טענה המאשימה וכי יש לזקוף, לטובת נאשם 2, את העובדה שלא השלים את ביצוע עבירת השוד. ב"כ נאשם 2 ציין, כי אינו סבור שהנעשה במקרה דנן מהווה שימוש בנשק של ממש והוסיף והטעים, כי גז מדמיע או גז פלפל גורמים לאי נוחות חולפת. עוד ציין ב"כ נאשם 2, כי נאשם 2 מצר צער רב על מעשיו וכי קיים סיכוי לשיקומו נוכח גילו הצעיר והעובדה שחיי עדיין לפניו.

25. ב"כ נאשם 2 הוסיף וטען, כי נאשם 2 מהווה דמות חשובה ועיקרית בחיי בתו הקטנה וכן, כי אין עסקינן בנאשם המכור לסמים או לאלכוהול. עוד הטעים ב"כ נאשם 2, כי לא תלוי ועומד נגד נאשם 2 מאסר על תנאי בר הפעלה והגיש פסיקה להמחשת עמדתו העונשית בנידון דידן (נ/3). לטענת ב"כ נאשם 2, מתחם העונש ההולם במקרה שפנינו נע, בעניינו של נאשם 2, בין 6 חודשי מאסר בפועל לשנת מאסר בפועל.

26. לסיכום, ביקש ב"כ נאשם 2 להטיל על נאשם 2 עונש של מאסר בפועל שלא יחרוג מהתקופה אותה ריצה נאשם 2 עד כה מאחורי סורג ובריח.

27. נאשם 2, בדבריו בפני בית המשפט, הביע צער על מעשיו, תוך שהסביר כי היה זקוק לכסף בהינתן שהייתו הממושכת במעצר בית, ובד בבד הביע תקווה כי לא ישוב לבצע מעשים דומים.

28. תיקון מס' 113 מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראה ע.פ. 1523/10 **פלוני נ' מדינת ישראל**, 18/4/12, לא פורסם). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

29. על בית המשפט, בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראה ע"פ 8641-12 **מוחמד סעד נ' מ"י**, פורסם בנבו, ניתן ביום 5.8.13).

30. אין חולק, כי העבירות בהן הורשעו הנאשמים, שעיקרן ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, לגבי נאשם 2, וסיוע לניסיון שוד בנסיבות מחמירות, לגבי נאשם 1, מהוות אירוע אחד לגבי יש לקבוע מתחם ענישה הולם אחד.

31. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת הניסיון לשוד בנסיבות מחמירות ע"י נאשם 2 והסיוע לשוד בנסיבות מחמירות ע"י נאשם 1, הינם - שלומן וביטחונן של קורבנות העבירה, בצד הפגיעה הפוטנציאלית בזכות הקניין של המתלוננת. בנקודה זו תודגש הפגיעה הפיזית במתלוננת ובחברתה, כתוצאה מהתזת הגז המדמיע ע"י נאשם 2 - לשתייה נגרמו כאבים בעיניים וטשטוש בראייה. ברם, מעבר לכך, שומה על בית המשפט ליתן את הדעת לפגיעה הנפשית - רגשית הנגרמת לקורבנות עבירות השוד למיניהן, כמו גם לכך שעסקינן בשתי נשים, לא צעירות, כאשר ברי כי כוחן הפיזי אינו ככוחם הפיזי של הנאשמים. עוד יוטעם כי, העבירה בה הורשע, כאמור, כל אחד מן הנאשמים, מגלמת בחובה בד בבד גם פגיעה קשה בתחושת הביטחון של קורבנות העבירה.

32. להמחשת חומרת הפגיעה של עבירות השוד בתחושת הביטחון האזרחית הכללית יובאו דבריה הבאים של כב' השופטת ברק ארז:

"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית והמוכרת. על כן, אין מקום לראות את העבירה שבה נכשל המערער כעבירה קלה, גם אם קיימים מעשי שוד הנעברים בנסיבות מחמירות יותר" (ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל,

בעניינו יפים דברי בית המשפט העליון בע"פ 5213/08 **יצחק וינדמו נ' מ"י** (ניתן ביום 9.5.07), מפי כב' השופטת עדנה ארבל, זאת כהאי לישנא:

"עבירת השוד בפני עצמה חמורה היא, וכאשר היא מופנית אל החלש והקשיש בחברה שהסיכוי להתנגדותו הוא קטן, היא חמורה שבעתיים. הפגיעה במתלונן חסר הישע אינה אך פגיעה פיזית, אלא יש בה פגיעה בביטחונו של המתלונן להסתובב כרצונו ברחובות העיר ולצאת מביתו כאשר הוא חפץ בכך. פגיעה זו קשה לרפא".

33. כעת, אפנה לבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות על ידי הנאשמים, כמחויב מכוח סעיף 40ט' לחוק העונשין.

ראשית, יצוין לגבי שני הנאשמים, כי ברי שלביצוע העבירות קדם תכנון, שכן שני הנאשמים נשאו עימם גז מדמיע והמתינו לביצוע זממם ברכב הוולוו של נאשם 1. בנקודה זו יוטעם, כי נאשם 2, בדבריו בדיון בפניי, ציין, כי הרקע למעשיו נעוץ במצבו הכלכלי, בהינתן שהייתו הממושכת במעצר בית, דבר המלמד כי הנאשמים ביצעו את העבירות שבפנינו, לאחר תכנון מוקדם, זאת מתוך מניע כספי.

34. באשר לחלקו של כל אחד מן הנאשמים, יצוין כי חלקו של נאשם 1, אשר סייע לביצוע העבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, הינו קטן יותר, כפי שמצטייר מעובדות כתב האישום המתוקן, אשר פורטו לעיל. מנגד, יצוין כי נאשם 2 הינו הנאשם הדומיננטי באירוע שבפנינו. ודוק, נאשם 2 הוא זה שפתח את דלת רכב הסוזוקי של המתלוננת, וכן התיז לעבר פניה כמות רבה של גז מדמיע, זאת בכוונה לגנוב את תיקה של המתלוננת ולמנוע את התנגדותה לגניבת התיק. כמו כן, משך נאשם 2 את ידה של המתלוננת במטרה לתפוס את התיק שהיה מונח על כתפה. לא זו אף זו, נאשם 2 שנפל ארצה, כתוצאה מתגובת המתלוננת שבעטה בו, לא הרפה ושב וניסה לפתוח את דלת מושב הנוסע הקדמי של הרכב, ואף הוסיף להתיז אל עבר המתלוננת גז מדמיע, בניסיון נוסף לגנוב את התיק.

35. בנקודה זו יוטעם, כי הן למתלוננת והן לחברתה אירינה נגרמו נזקים גופניים כתוצאה ממעשיו הנ"ל של נאשם 2, אם כי המדובר בנזקים בני חלוף, כפי שטען בנקודה זו ובצדק ב"כ נאשם 2. למתלוננת נגרמה, בנוסף, שריטה בידה. נזקים רכושיים לא נגרמו במקרה דנן נוכח אי השלמת ביצוע העבירה, אולם ברי כי הנזקים הרגשיים ילוו את המתלוננת וחברתה לאורך חייהן. אשוב ואציין בנקודה זו את הניצול לרעה של כוחו של נאשם 2 אל מול כוחה של המתלוננת, אם כי המתלוננת הרהיבה עוז במקרה דנן וגילתה התנגדות, כאמור לעיל, דבר שלא איפשר את השלמת ביצוע עבירת השוד.

36. בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין שב וקבע, כי מן הראוי להשית על מבצעי עבירות של

שוד עונשי מאסר בפועל משמעותיים. להמחשת האמור לעיל יובאו דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 3219/09 **פיראס חביבי נ' מ"י** (פורסם בנבו, 7.7.09), מפי כב' השופט רובינשטיין: "**ככלל עבירות שוד דינן מאסר בפועל, והטעמים לכך ברורים - הצורך בהרתעה ובגמול, וגם בהרחקת עבריין מן החברה לתקופה מתאימה; ויש מהן הנענשות בשנות מאסר ארוכות, וכך ראוי...**".

כן קבע בית המשפט העליון, כי עבירות שוד ואלימות, במיוחד כאלה המבוצעות בצוותא, מצריכות תגובה עונשית חמורה ואפקטיבית כמסר של הגנה על ביטחון הציבור וכמסר חינוכי לתודעת הציבור (ראה ע"פ 3069/05 **מ"י נ' אבוטבול** (פורסם בנבו, 2.8.06).

37. במסגרת בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירה של ניסיון לשוד, אשר בוצעה בצד עבירה נוספת, יצוין גזר הדין, שניתן בת"פ 17331-11-13 (מחוזי חיפה) **דמיטרי קלימנקו נ' מ"י** (14.8.14) (להלן: "עניין קלימנקו"). בעניין קלימנקו דובר בנאשם, שהורשע בגין שילוב של עבירה של ניסיון לשוד, לפי סעיף 402 (א) לחוק העונשין, בצד עבירת אלימות (תקיפה הגורמת חבלה של ממש). במקרה הנ"ל לא קיבל הנאשם, אשר לא הודה בעובדות כתב האישום, אחריות למעשיו והיה בעל עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע בעניין קלימנקו מתחם עונש הולם בטווח שבין 2 עד 5 שנות מאסר בפועל והשית על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 30 חודש, בצד עונשים נלווים. יוטעם בנקודה זו, כי העבירה של ניסיון לשוד בנסיבות מחמירות בה הורשע נאשם 2, חמורה יותר מהעבירה הנ"ל בה הורשע הנאשם קלימנקו, שכן בנידון דידן העונש המירבי בגין עבירת השוד הוא עונש של 20 שנות מאסר ואילו בעניין קלימנקו דובר בעבירת שוד, אשר העונש המירבי בגינה הוא עונש של 14 שנות מאסר. עוד יצוין, כי בית המשפט העליון דחה בע"פ 6453/14 את ערעורו של קלימנקו על חומרת העונש, תוך שהותיר על כנו את מתחם העונש ההולם הנ"ל, זאת בהינתן שתי העבירות יחדיו בהן הורשע קלימנקו.

38. להלן תובא פסיקה נוספת לצורך בחינת מדיניות הענישה הנהוגה:

ת"פ 43690-05-14 (מחוזי חיפה) **מ"י נ' ג'נחאוי** (להלן: "עניין ג'נחאוי") - בעניין ג'נחאוי הושת על הנאשם בגזר הדין, שניתן על ידי ביום 2.7.15, עונש של 30 חודש, בצד עונשים נלווים, זאת לאחר הרשעת הנאשם, מכוח הודאתו, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, זאת בצד עבירה של חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק ובצד הרשעה בעבירות נוספות בתיקים שצירף הנאשם (עבירה של הפרת הוראה חוקית, וכן עבירות רכוש שבוצעו על ידי הנאשם, בהיותו קטין). במאובחן מהמקרה דנן יצוין כי למתלוננת בעניין ג'נחאוי נגרמה חבלה חמורה, זאת כתוצאה מהפלתה ארצה, במהלך השוד. ברם, מנגד, יצוין כי בעניין ג'נחאוי דובר בנאשם צעיר מאוד בן 18 ומספר חודשים, בעל עבר נקי.

ע"פ 1286/18 **אבו גומעה נ' מ"י** (פורסם בנבו, 20.1.14) (להלן: "עניין אבו גומעה"). בעניין אבו גומעה דובר במערער, אשר הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה בביצוע עבירה של ניסיון לשוד

בנסיבות מחמירות, מכוח סעיפים 402(ב) ו-25 לחוק העונשין. במקרה הנ"ל דובר במערער, אשר עקב אחרי 2 נשים שהלכו ברחוב ובהגיעו אליהן ניסה המערער לשדוד אותן, בכך שניסה תחילה לקחת את תיקה של אחת מהן, אשר היה תלוי על כתפה, ומשלא הצליח, איים על המתלוננות באמצעות מברג. בית המשפט המחוזי בחיפה השית על אבו גומעה, לאחר שמיעת ראיות, עונש של 3 שנות מאסר בפועל, בצד רכיבי ענישה נלווים, ובית המשפט העליון דחה את ערעורו של אבו גומעה על חומרת העונש.

39. בעניינו של נאשם 1, אוסיף ואציין, כי האחרון ביצע, בצד העבירה של סיוע לניסיון שוד בנסיבות מחמירות גם עבירה של נהיגה בפסילה, אשר יש בה כדי לסכן את ביטחון המשתמשים בדרך וכדי ללמד בדבר זלזולו של נאשם 1 בשלטון החוק והמשפט במדינת ישראל, מה גם שנאשם 1 ביצע את העבירה של נהיגה בזמן פסילה במטרה לאפשר לנאשם 2 ולסייע לו בביצוע עבירת השוד, כאמור לעיל. בעניינו של נאשם 2 יצוין, כי האחרון ביצע, במהלך האירוע, בנוסף לעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, גם עבירה של הפרת הוראה חוקית. בנקודה זו יוטעם, כי הערך המוגן שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה של הפרת הוראה חוקית הינו שלטון החוק והמשפט במדינת ישראל. נאשם 2 הפר הוראה חוקית של בית המשפט, אשר ניתנה בתיק אחר שהיה תלוי ועומד נגד נאשם 2, זאת בכך שיצא ממעצר הבית בו שהה במטרה לבצע את עבירת השוד, כפי שעולה כאמור, במפורש, מדברי נאשם 2 בפניי.

40. בתיתי את הדעת לערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי נאשם 1, לנסיבות ביצוע העבירות על ידו וכן למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ולאחר שעיינתי באסופות הפסיקה שהוגשו ע"י באי כוח הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע נאשם 1 נע בין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

41. בתיתי את הדעת לערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות על ידי נאשם 2, לנסיבות ביצוע העבירות על ידו וכן למדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ולאחר שעיינתי באסופות הפסיקה שהוגשו ע"י באי כוח הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע נאשם 2 נע בין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 48 חודשי מאסר בפועל.

42. כעת אפנה ואבחן את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות על ידי כל אחד מהנאשמים, כאמור בסעיף 40'א לחוק העונשין. באשר לשני הנאשמים, תצוין הודאתם בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן המקל עימם, הודאה אשר חסכה הן מזמנו היקר של בית המשפט והן ובעיקר את העדת המתלוננת וחברתה אירינה.

43. לחובת נאשם 1 אציין בנקודה זו את עברו הפלילי וכן את עברו התעבורתי. מגיליון המרשם הפלילי של נאשם 1 (ת/1) עולה, כי נאשם 1 הורשע בעבר בביצוע מספר רב של עבירות, שעיקרן עבירות רכוש ואף עבירות סמים. לחובתו, 6 הרשעות קודמות, כמו גם מאסר על תנאי בר הפעלה בן 12 חודש, אשר לא הרתיעו מלשוב ולבצע את העבירות שבפנינו. בנקודה זו יוטעם, כי העבירות בתיק זה בוצעו על ידי נאשם 1 פחות מחודש ימים לאחר שהושת עליו המאסר על תנאי הנ"ל, כמו גם, מאסר בפועל לתקופה

של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות, אשר טרם החל לרצות. עוד אציין, לחובת נאשם 1, את עברו התעבורתי, הכולל בחובו הרשעות בעבירות תעבורה חמורות, לרבות עבירות של נהיגה בשכרות ותחת השפעת סמים או אלכוהול. לטובת נאשם 1 אציין, כי מעולם לא ריצה עד כה עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, וכן אציין את נסיבותיו האישיות, כפי שנטען על ידי הסנגור (נאשם 1 נישא תקופה קצרה עובר למעצרו הנוכחי ונולד לו ילד במסגרת תקופת מעצרו).

44. לחובת נאשם 2 אציין, כי בעברו הפלילי הרשעות קודמות, לרבות הרשעות בעבירות אלימות, אם כי מסוג שונה (אלימות בעיקר כלפי בת זוג) וכן הרשעות בעבירות רכוש, אם כי לא בגין עבירת שוד. עוד אציין, לחובת נאשם 2, את עברו התעבורתי המכביד הכולל בחובו הרשעות קודמות בעבירות תעבורה, לרבות עבירה של נהיגה בשכרות בגינה הושת עליו ביום 20.5.15 עונש של מאסר בפועל בן 10 חודשים אותו הוא מרצה כעת. לטובת נאשם 2, אציין את נסיבותיו האישיות, כנטען על ידי סנגורו, וכפי שעולה מעדותה של סבטלנה, אשר הובאה לעיל. ודוק, לנאשם 2 ילדה בת 3.5 הסובלת קשות מהיעדרותו של נאשם 2 מחייה.

45. לאחר שנתתי דעתי, כאמור לעיל, לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הנני בדעה כי מן הראוי להשית על נאשם 1, אשר הורשע, כאמור, בביצוע עבירה של סיוע לניסיון לשוד בנסיבות מחמירות, בצד עבירה של נהיגה בזמן פסילה, עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, זאת תוך הפעלת המאסר על תנאי בן ה-12 חודש, התלוי ועומד נגד נאשם 1, באופן ש-8 חודשים מתקופת המאסר על תנאי יופעלו במצטבר לתקופת המאסר בפועל, והיתרה (4 חודשים) תופעל בחופף, זאת בהתחשב בעובדה שנאשם 1 הורשע בביצוע עבירת סיוע בלבד, שהינה העבירה המפעילה את המאסר על תנאי הנ"ל. על נאשם 1 יושת, לאחר הפעלת המאסר על תנאי, עונש של מאסר בפועל לתקופה כוללת של 26 חודשי מאסר בפועל, בניכוי תקופת מעצרו, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי ועונש של פסילה בפועל מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה.

46. לאחר שנתתי דעתי, כאמור לעיל, לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הנני בדעה כי מן הראוי להשית על נאשם 2, אשר הורשע, כאמור, בביצוע עבירה של ניסיון לשוד בנסיבות מחמירות, בצד עבירה של הפרת הוראה חוקית, עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, במצטבר לתקופת המאסר בפועל אותה מרצה נאשם 2 כעת, ובניכוי תקופת מעצרו. בנקודה זו יובהר, כי הנני מבכרת שלא להשית על הנאשמים פיצוי לטובת המתלוננת וחברתה אירינה, זאת נוכח העובדה שעבירת השוד לא הושלמה ונוכח הנזקים הגופניים הלא חמורים וההפיכים שנגרמו לשתים, כמו גם נוכח השתת עונשי המאסר בפועל לתקופות משמעותיות על הנאשמים.

47. סיכומי של דבר אני דנה כל אחד מהנאשמים לעונשים, כדלקמן:

נאשם 1:

- למאסר בפועל לתקופה 18 חודש.
- הנני מורה על הפעלת המאסר על תנאי בן ה-12 חודש, שהושת על נאשם 1 בת.פ.14-03-60143 בבית המשפט המחוזי בחיפה, זאת באופן ש-8 חודשים יופעלו במצטבר לתקופת המאסר בפועל הנ"ל והיתרה - בחופף.
- סך הכל ירצה נאשם 1 מאסר בפועל לתקופה של 26 חודש, זאת בניכוי תקופת מעצרו (החל מיום 5.2.15).
- למאסר על תנאי לתקופה של 15 חודש למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי לא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע לפי חוק העונשין התשל"ז-1977 ויורשע בגינה.
- למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא כי לא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון לפי חוק העונשין התשל"ז-1977, או עבירה של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961, ויורשע בגין אחת מהן.
- בנוסף, הנני מורה על פסילת רישיון הנהיגה של נאשם 1 לתקופה של 24 חודש, זאת במצטבר לכל תקופת פסילה אחרת התלויה ועומדת נגד נאשם 1.

נאשם 2:

- למאסר בפועל לתקופה 36 חודש, זאת במצטבר לתקופת המאסר בפועל אותה מרצה כעת נאשם 2 ובניכוי תקופת מעצרו (מיום 5.2.15).
- למאסר על תנאי לתקופה של 18 חודש למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי לא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע לפי חוק העונשין התשל"ז-1977 ויורשע בגינה.
- למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי לא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון או עבירה לפי סעיף 287 לחוק העונשין התשל"ז-1977 ויורשע בגין אחת מהן.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ב אלול"ב אלול תשע"ה, 6 ספטמבר 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשמים וסנגוריהם.

